

แนวทางการพัฒนาการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม
จังหวัดนครปฐม

Guidelines for agricultural product development throughout the supply chain and logistics of Pandanus leaves. Nakhon Pathom.

กฤศญา จันทร์ตาแสง,ณัฐพล วัฒนไชย,สุนทรี พุฒิวร

Kristya Jandasang, Nattaphon Watthanachai, Suntaree puttivorn

วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Kristya.ja@ssru.ac.th, nattaphon.wa@ssru.ac.th, suntaree.pu@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจการเกษตรสินค้าเกษตรโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม 3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและปรับปรุงสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรสินค้าตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการแจกแบบสอบถาม จำนวนกลุ่ม 2,250 ราย ใช้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ตารางสำเร็จรูป Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และค่าความคลาดเคลื่อน 5 % ซึ่งจะได้จำนวนตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 300 ตัวอย่าง และสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยการแจกแบบสอบถามให้กับชุมชนเกษตร และขอความร่วมมือจากเกษตรกรผู้ปลูกใบเตยหอม ให้ช่วยตอบแบบสอบถาม จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นด้านระบบการจัดจำหน่ายสินค้า 3.61 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดซื้อวัตถุดิบ 3.52 ค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านกระบวนการจัดการ

สินค้าคงคลัง 3.51 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดการขนส่งสินค้า 3.43 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา ด้านการจัดเก็บรักษาสินค้า 3.31 ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าลักษณะทั่วไปของการเกษตรสินค้าเกษตรโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม และความรู้เกี่ยวกับการปลูกใบเตยหอมแตกต่างกัน โดยเกษตรกรมีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพปลูกใบเตยหอมและสร้างองค์ความรู้การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม

คำสำคัญ : การพัฒนาการเกษตร, สินค้าตลอดโซ่อุปทาน, โลจิสติกส์

อาจารย์ประจำวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

อีเมล: Kristya.ja@ssru.ac.th, nattaphon.wa@ssru.ac.th, suntaree.pu@ssru.ac.th

Abstract

The purpose of this study is to study new ideas for the development of agricultural enterprises in the supply chain of agricultural products, and logistics in the leaves of *Populus euphratica*. The purpose of this study is to analyze the problems of supply chain and logistics management in Futong province. The purpose of this study is to investigate and research. Data were collected through two groups of questionnaires and 250. The data were analyzed by questionnaire and 5% 5% s error. All samples 300 are convenient for sampling, convenient for sampling, convenient for sampling, sampling survey of agricultural communities and farmers' cooperation. The results show that the opinion of 3.61 distribution system is at a low level. In terms of raw material procurement, the average level of 3.52 is at a lower level. In the inventory management process, 3.51 is at a lower level. In terms of transportation management, 3.43 is the average, while in terms of storage, 3.31 is the average. The Doctrine of the Mean

Hypothesis testing results show that the general characteristics of agricultural products, supply chain and aromatic leaf logistics and planting knowledge. Different farmers have different knowledge and knowledge development, supply chain management and logistics. Yetyhom Buddhist

Keywords: Agricultural Development, Products and supply chain, Logistics

บทนำ

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารอันดับที่ 12 ของโลก¹ และภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงด้านอาหาร ทำให้ราคาอาหารและเงินเพื่อในประเทศอยู่ในอัตราต่ำ และรักษาสมดุลของภาคเศรษฐกิจ ทั้งนี้เนื่องจากภาคเกษตรไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าบาง

ชนิด เกษตรกรไทยมีขนาดถือครองเฉลี่ยสูงกว่าเพื่อนบ้าน ตลาดสินค้าเกษตรมีการแข่งขันสูงทำให้ภาคเกษตรมีพลวัตสูง

อย่างไรก็ตาม คนส่วนใหญ่มักเข้าใจผิดคิดว่าภาคเกษตรไทยมีปัญหาความสามารถในการแข่งขัน ความเข้าใจผิดแรก คือ ผลผลิตต่อไร่ของข้าวไทยต่ำกว่าประเทศอื่น แต่ข้อเท็จจริงคือ ต้นทุนนาปรังต่อตันของไทยต่ำกว่าเวียดนาม ต้นทุนนาปีต่อตันของไทยต่ำกว่าอินเดีย ความเข้าใจผิดที่สอง คือ เมื่อเกษตรกรไทยส่วนใหญ่ยากจน ภาคเกษตรต้องมีปัญหา เช่น ถูกพ่อค้าเอาเปรียบ กดราคา ข้อเท็จจริงคือ ตลาดสินค้าเกษตรไทยมีการแข่งขันสูง การที่ราคาต้นทุนต่ำ เพราะมีปริมาณผลผลิตออกมามากในต้นฤดู การที่พ่อค้าซื้อสินค้าไว้กักเก็บได้ช่วยยกระดับราคาต้นทุน อย่างไรก็ตาม แม้เกษตรกรจะขายผลผลิตได้กำไรสูง แต่ก็ไม่รวยเพราะเกษตรกรแต่ละรายผลิตเป็นจำนวนน้อย (scale) ขณะที่พ่อค้าส่งออกข้าวได้กำไร ต้นละ 1-3 เหรียญสหรัฐฯ (จากราคา 450 เหรียญสหรัฐฯ) แต่ขายหลายแสนตัน การแทรกแซงราคาของรัฐจึงไม่สามารถช่วยให้เกษตรกรร่ำรวยหรือฟื้นความยากจนได้อย่างยั่งยืน

ปัจจุบันอาหารเพื่อสุขภาพและอาหารพื้นบ้านได้รับการส่งเสริมให้มีบทบาทที่สำคัญเพิ่มมากขึ้น ในฐานะที่เป็นรากฐานของการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม และเศรษฐกิจชุมชน อาหารเพื่อสุขภาพเป็นอาหารที่ได้มาจากธรรมชาติ โดยมุ่งเน้นคุณค่าทางสารอาหาร แร่ธาตุ วิตามิน คุณค่าทางโภชนาการ คุณค่าทางยาและสมุนไพร และคุณค่าทางภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ เช่น ผัก ผลไม้ ธัญพืช นอกจากจะเป็นแหล่งอาหารที่ให้วิตามินต่างๆ แล้ว ยังได้รับใยอาหารหรือกากอาหาร ซึ่งสามารถดูดซับเอาสิ่งเป็นพิษต่างๆ ของร่างกายในลำไส้ใหญ่ ทำให้ลดโอกาสที่สารพิษต่างๆ จะสัมผัสกับผนังลำไส้ ซึ่งการกินอาหารที่มีเส้นใยน้อยจึงมีโอกาสเกิดภาวะ

ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการ เช่น โรคอ้วน ไขมันในเลือดสูง หลอดเลือดแข็ง ความดันโลหิตสูง และท้องผูกสำหรับอาหารพื้นบ้าน เป็นอาหารตามธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษตามภูมิอากาศและภูมิประเทศ และมีเอกลักษณ์สำคัญ คือ อาหารจะถูกปรุงแต่งด้วยวัตถุดิบท้องถิ่น และวิธีการโดยเฉพาะตามแบบวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น เกิดจากการผสมผสานวัฒนธรรมที่สั่งสมมา และเป็นภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษถ่ายทอดให้อนุชนรุ่นหลัง นอกจากนี้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารยังมีความสำคัญต่อการสร้างเสริมสุขภาพที่เน้นความสอดคล้องกับธรรมชาติ ภายใต้เงื่อนไขของภูมินิเวศ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีกระบวนการระดมองค์ความรู้จากประสบการณ์ชีวิตและการปรับตัวทางสังคม ดังนั้นมิติการสร้างเสริมสุขภาพของภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นทั้งแนวคิด การปฏิบัติ ความสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ ตลอดจนเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน กลายเป็นวิถีชีวิต วิถีปฏิบัติด้านอาหารสมุนไพร พิธีกรรม ประเพณีและระบบการแพทย์พื้นบ้าน ที่มีทั้ง ความเชื่อ และองค์ความรู้แฝงและฝังอยู่ทั้งในระดับครอบครัว และชุมชน ดังนั้นอาหารพื้นบ้านจึงเป็นอาหารเพื่อสุขภาพที่ช่วยเสริมสร้างสุขภาพของคนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสาวณีย์ กุลสมบุญผู้อำนวยการสำนักการแพทย์พื้นบ้านไทย ที่กล่าวในเวทีเสวนา “ผักพื้นบ้านอาหารเป็นยา”ว่า ผักผักสมุนไพรพื้นบ้านไทยมีสรรพคุณเป็นประโยชน์และมีคุณค่า 4 มิติ 1. มิติภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. มิติสุขภาพ 3. มิติเศรษฐกิจที่สนับสนุนพืชผักไทยเพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร และ 4. มิติความมั่นคงทางอาหาร (ธนธรรณ์ แซ่อึ้ง, 2556)

ใบเตยหอม (Pandan Leaves) ถือเป็นสมุนไพรไทยที่มาจากใบโบราณ ที่เป็นที่รู้จักกันดี เป็นไม้ยืนต้น มีทรงพุ่มขนาดเล็กขึ้นเป็นกอ ลำต้นเป็นเหง้าอยู่ใต้ดิน มีข้อสั้นๆ โผล่จากดินเล็กน้อย จะถูกห่อหุ้มไปด้วยกาบใบโดยรอบๆ มีสีเขียว ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับเวียนจนถึงปลายยอด มีลักษณะยาวรี ใบเป็นทางยาว มีเส้นกลางชัด ขอบใบเรียบ ใบแข็งเรียบเป็นมัน มีสีเขียว มีกลิ่นหอม มีถิ่นกำเนิดในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในประเทศอินเดีย มีปลูกหลายประเทศทั่วโลก ในประเทศไทยมีปลูกหลายสายพันธุ์ มีประโยชน์และสรรพคุณ ทางยาหลายอย่าง ใช้ทำเครื่องต้มต่างๆ และนำมาใช้ผสมอาหาร แต่งกลิ่น เพิ่มสีอาหารเมนูต่างๆ ได้หลายเมนู

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารอันดับที่ 12 ของโลก 1 และภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงด้านอาหาร ทำให้ราคาอาหารและเงินเฟ้อในประเทศอยู่ในอัตราต่ำ และรักษาสมดุลของภาคเศรษฐกิจ ทั้งนี้เนื่องจากภาคเกษตรไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าบางชนิด เกษตรกรไทยมีขนาดถือครองเฉลี่ยสูงกว่าเพื่อนบ้าน ตลาดสินค้าเกษตรมีการแข่งขันสูง ทำให้ภาคเกษตรมีพลวัตสูง

ดังนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่มีความเกี่ยวข้องกับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรอย่างมาก คือ การบริหารจัดการระดับต้นน้ำและกลางน้ำ ปัญหาสำคัญในโซ่อุปทานที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ สินค้าไม่ได้มาตรฐาน เกิดความสูญเสียในระหว่างกระบวนการผลิต การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา บรรจุ ภัณฑ์ และการขนส่ง ความสูญเสียในขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระต้นทุนสูงขึ้น หากสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อาทิ มีระบบการจัดการแบบกลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการที่ดี มีเครื่องมืออุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก ก็จะสามารถลดการสูญเสีย นอกจากนี้หากส่งเสริมให้สถาบันเกษตรกรมีองค์ความรู้ในเชิงธุรกิจเพื่อบริหารจัดการกิจกรรมต่อเนื่องในโซ่อุปทาน ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการผลิต การเก็บเกี่ยว การรวบรวมและการกระจายสินค้าจนถึงลูกค้าปลายทาง การจับคู่ธุรกิจ การเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการ จนถึงความสามารถในการทำธุรกิจเพื่อส่งออก ก็จะทำให้เกษตรกรได้รับมูลค่าเพิ่มจากขั้นตอนต่างๆ เหล่านี้ นอกเหนือจากการผลิตในฟาร์ม ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

ผู้วิจัยครั้งนี้ เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยเน้นการจัดการองค์ความรู้เกษตรกรการปลูกใบเตยหอม (Modern Farm Management) เพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานของเกษตรกร และเพิ่มมูลค่าเพิ่มตั้งแต่เกษตรกรขนาดเล็ก ขนาดกลาง (Management) รวมทั้งการพัฒนาด้านเครือข่ายการบริหารจัดการด้านสินค้าเกษตร (Cluster Management) โดยเน้นให้สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน)

3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ หรือนำไปปรับใช้งานที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

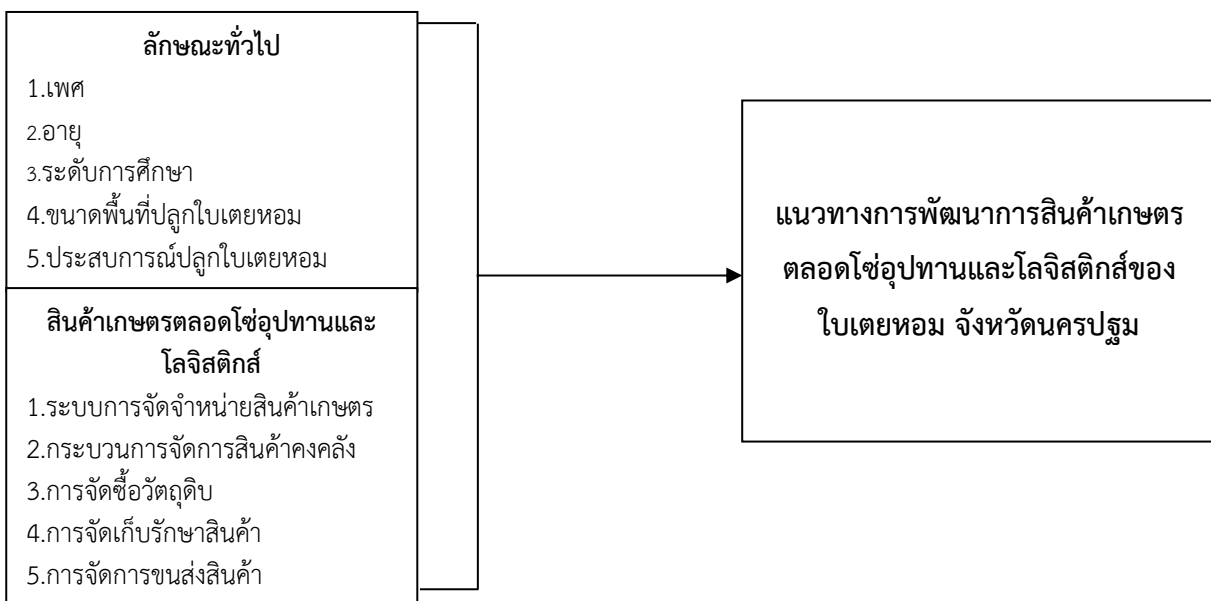
ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

4.สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปพัฒนาการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอมจังหวัดนครปฐม

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาธุรกิจการเกษตรสินค้าเกษตรโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของใบเตยหอม จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาและปรับปรุงสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของใบเตยหอมจังหวัดนครปฐม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.เป็นแนวทางการพัฒนาธุรกิจการเกษตร
สินค้าเกษตรโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของไบเตย
หอมจังหวัดนครปฐม

2.เป็นสร้างองค์ความรู้และปัญหาการ
จัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของไบเตยหอม
จังหวัดนครปฐม
การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโซ่
อุปทาน (Supply Chain Management) การ
สร้างโซ่คุณค่า (Value Chain
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ
โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อ
แนวทางการพัฒนาการเกษตรสินค้า (ทฤษฎี
McKenzie 7s) 1.เพศ 2.อายุ 3.ระดับการศึกษา 4.
ขนาดพื้นที่ปลูกไบเตยหอม 5.ประสบการณ์ปลูก
ไบเตยหอม

1.ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการสร้าง
แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่ม
ตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มเอาไว้ นำแบบสอบถามที่
แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหา
ค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่าง

2.ร่างแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อความถูกต้องให้สอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์และขอบเขตของวิจัย เพื่อหาค่า
ความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน
แล้วนำค่านวนหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการ
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 และตรวจสอบความ
ถูกต้องและทดสอบความเข้าใจคำถามใน
แบบสอบถามโดยการทดสอบความเที่ยง
(Validity) และผลทดสอบความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถามโดยการทดสอบ
ถามเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปใช้กับ
กลุ่มประชากรจริง จากกลุ่มตัวอย่างของแนว
ทางการพัฒนาการเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิส
ติกส์

3. สร้างข้อคำถาม โดยแบบสอบถามที่ใช้มี
จำนวนคำถาม ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ 3 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ด้านการพัฒนาการสินค้าเกษตรของบุคคลของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ 1.เพศ 2.อายุ 3.
ระดับการศึกษา 4.ขนาดพื้นที่ปลูกไบเตยหอม 5.
ประสบการณ์ปลูกไบเตยหอม ซึ่งเป็นคำถามแบบ
ปลายปิด (Closed-end Questions)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ของสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์
ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็น
คำถามแบบปลายปิด (Closed-end Questions)
ประกอบด้วย 1.ระบบการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร
2.กระบวนการจัดการสินค้าคงคลัง 3.การจัดซื้อ
วัตถุดิบ 4.การจัดเก็บและรักษาสินค้า 5.การ
จัดการขนส่งสินค้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว
ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการสุ่มเอาไว้ โดย
วิธีการนำแบบสอบถามไปตาม ชุมชนสินค้าเกษตร
จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้สอบถามจำนวนของแนว
ทางการพัฒนาการสินค้าเกษตร จังหวัดนครปฐม
ที่มีอยู่ทั้งหมด มีจำนวนเท่าใด จึงให้แบบสอบถาม
ตามจำนวนของเกษตรกร เพื่อให้ทุกคนได้ตอบ
แบบสอบถามครบทุกคนเพื่อให้ได้คำตอบของ
แบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์
ของผู้วิจัยได้กำหนดวันที่จะปรับแบบสอบถาม
ด้วยตนเอง ซึ่งได้ใช้เวลา 3-5 วันทำการตอบ
แบบสอบถาม และผู้วิจัยได้จัดทำกล่องไว้ ซึ่งมี
ผู้ตอบแบบสอบถามบางท่านสะดวกที่จะนำ
แบบสอบถามมาส่งให้ด้วยตนเอง เกษตรกร
จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.ตรวจสอบหาคุณภาพของแบบสอบถาม
การวิจัย โดยวิธีการหาค่า IOC คือค่าความ
เที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกำกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา

(IOC: Index of item objective congruence) ปกติแล้วจะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไปในการตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรเกณฑ์

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ (สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ชิริชาติ ธรรมวงศ์, 2551)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน มาทำการทดสอบ ซึ่งเป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโลจิสติกส์

2. ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและเช็คจำนวนแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

3. นำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส ตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้าสำหรับ แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed - Ended)

4. การประมวลผลของข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วจะนำมาบันทึก โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลข้อมูลซึ่งใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences หรือ SPSS) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาบรรยายถึงลักษณะของข้อมูล ส่วนที่ 1 ผู้ประกอบการของบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ขนาดพื้นที่ปลูกใบเตยหอม 5. ประสบการณ์ปลูกใบเตยหอม แนวทางการพัฒนาการสินค้าเกษตรจังหวัดนครปฐม

2. สถิติอนุมาน (Inference Statistics) เป็นการสรุปผลโดยใช้หลักความน่าจะเป็นมาทดสอบสมมติฐาน แบบมีพารามิเตอร์ (Parametric Inference) คือ การแจกแจงแบบ t-test ทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยในเรื่องของความแตกต่างของ 2 กลุ่มประชากร เช่น One Sample Test และ Independence Sample Test เป็นต้น และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว One-Way ANOVA (ธานินทร์ ศิลป์จารุ; 2553)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ด้านการพัฒนาการสินค้าเกษตรของบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ขนาดพื้นที่ปลูกใบเตยหอม 5. ประสบการณ์ปลูกใบเตยหอม ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-end Questions)

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-end Questions) ประกอบด้วย 1. ระบบการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร 2. กระบวนการจัดการสินค้าคงคลัง 3. การจัดซื้อวัตถุดิบ 4. การจัดเก็บและรักษาสินค้า 5. การจัดการขนส่งสินค้า

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเสนอแนะทางแนวทางการพัฒนาการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน และโลจิสติกส์ของไบโอดีเซล จังหวัดนครปฐม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นชายมากที่สุด จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 79.00 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 ทั้งนี้เพศชายมากกว่าเพศหญิงที่เข้าร่วมพัฒนาการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของไบโอดีเซล จังหวัดนครปฐม

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุในช่วงอายุ 51 – 60 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.67 รองลงมา อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 อายุมากกว่า 61 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 รองลงมา อายุ 21 – 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และรองลงมาอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

ระดับการศึกษาเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 29.67 รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 รองลงมา อนุปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 รองลงมา ปริญญาตรี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 18.33 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

ขนาดพื้นที่ปลูกไบโอดีเซล พบว่า ส่วนใหญ่ มี ขนาดพื้นที่ 6 – 10 ไร่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.33 รองลงมา ขนาดพื้นที่ 2 - 5 ไร่ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 22.67 รองลงมา ขนาดพื้นที่ มากกว่า 20 ไร่ ขึ้นไป จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 รองลงมา 11 - 15 ไร่

จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.67 และขนาดพื้นที่ น้อยกว่า 1 ไร่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 9.33

ประสบการณ์ปลูกไบโอดีเซล พบว่า ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ปลูกไบโอดีเซล 5 – 10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 30.33 รองลงมา 11 – 15 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.33 รองลงมา 16 – 20 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.34 รองลงมา มากกว่า 25 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และรองลงมา น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด (Closed-end Questions) ประกอบด้วย 1.ระบบการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร 2.กระบวนการจัดการสินค้าคงคลัง 3.การจัดซื้อวัตถุดิบ 4.การจัดเก็บและรักษาสินค้า 5.การจัดการขนส่งสินค้า

ด้านระบบการจัดจำหน่ายสินค้า

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ท่านมีเส้นทางการเคลื่อนย้ายผลผลิตจากแหล่งผลิตไปสู่ผู้บริโภคอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.79$, $SD=0.74$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาท่านมีรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าปัจจุบันและอนาคต ($\bar{X} = 3.76$, $SD=0.80$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีการสร้างวิธีการสื่อสารที่มุ่งใจเพื่อการกระตุ้นการซื้อของผู้บริโภค ($\bar{X} = 3.69$, $SD=0.72$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีการเจรจาต่อรองให้บรรลุข้อตกลงด้านราคาและเงื่อนไขชัดเจน ($\bar{X} = 3.54$, $SD=0.85$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่นอินเทอร์เน็ตเฟสบุ๊ค ($\bar{X} = 3.50$, $SD=0.51$) อยู่ในระดับมาก และรองลงมา ท่านมีสถานที่ซื้อที่มีความเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ($\bar{X} = 3.35$, $SD=0.83$) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกระบวนการจัดการสินค้าคงคลัง

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ท่านมีการรับสินค้าเข้าเพื่อกระจายออกไปยังลูกค้าทันที ($\bar{X} = 3.59, SD=0.90$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีการควบคุมสินค้าคงคลังอย่างเหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า ($\bar{X} = 3.57, SD=0.78$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านสามารถลดระดับการลงทุนในสินค้าคงคลังต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ ($\bar{X} = 3.50, SD=0.81$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีการวางแผนในการควบคุมสินค้าคงคลังเพื่อการดำเนินการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.48, SD=0.88$) อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา มีจำนวนสินค้าที่เพียงพอไว้รองรับการให้บริการแก่ลูกค้าอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.44, SD=0.85$) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดซื้อวัตถุดิบ

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ท่านมีความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบวัตถุดิบในเชิงลึก และมีข้อตกลงระยะยาว ($\bar{X} = 3.67, SD=0.81$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีความพยายามในการสร้างสรรค์เครือข่ายของการผลิตให้มีความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 3.64, SD=0.83$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพและข้อจำกัดของสินค้าตั้งแต่อยู่ในกระบวนการ ($\bar{X} = 3.59, SD=0.85$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีจำนวนผู้ส่งมอบวัตถุดิบน้อยรายมีการแบ่งกลุ่มของผู้มอบวัตถุดิบ ($\bar{X} = 3.37, SD=0.77$) อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา ท่านมีการติดตามการจัดส่งสินค้าเพื่อให้ได้รับสินค้าตรงเวลา ($\bar{X} = 3.35, SD=0.95$) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดเก็บรักษาสินค้า

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการประสานงานและกิจกรรมระหว่างส่วนงานการเติมเต็มสินค้าการเกษตร ($\bar{X} = 3.48, SD=0.89$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ท่านสามารถปรับความสามารถของการจัดหาวัตถุดิบและการจัดเก็บสินค้า ($\bar{X} = 3.31, SD=0.85$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา สามารถนำผลผลิตทางสินค้า

เกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพในยามรีบเร่งได้ ($\bar{X} = 3.29, SD=0.77$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ท่านสามารถจัดระบบขนส่งและลำเลียงผลผลิตสินค้าเกษตรไปยัง ($\bar{X} = 3.27, SD=0.85$) อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา ท่านสามารถวางแผนและการควบคุมการไหลของวัตถุดิบและผลผลิต ($\bar{X} = 3.21, SD=0.89$) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดการขนส่งสินค้า

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ความล่าช้าที่เกิดจากปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานในการขนส่งสินค้าเกษตร ($\bar{X} = 3.59, SD=0.85$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีระบบฐานข้อมูลของความต้องการลูกค้าบกพร่อง ($\bar{X} = 3.52, SD=0.88$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านมีช่องทางการขนส่งสินค้า ขาเข้า-ขาออก ณ จุดส่งสินค้ามีความบกพร่อง ($\bar{X} = 3.51, SD=0.87$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ท่านคิดว่าความล่าช้าที่เกิดจากอุปกรณ์ในการขนส่งมีความบกพร่อง ($\bar{X} = 3.31, SD=0.85$) อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมา ท่านคิดว่าความล่าช้าที่เกิดจากอุปกรณ์ในการขนส่งมีความบกพร่อง ($\bar{X} = 3.23, SD=0.90$) อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเสนอแนะแนวทางแนวทางการพัฒนาการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของไบโอดีท จังหัดนครปฐม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการทดลองไปใช้

1.1. ผลการศึกษาพบว่า ควรจะมีการใช้วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่มากขึ้น มีการนำสมุนไพรชนิดอื่นมาใช้ทำในการทดลอง และควรพัฒนาต่อยอดของโครงการให้สามารถเป็นผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์

1.2 การใช้ไบโอดีทในสภาพที่สด ควรเตรียมไบโอดีทสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์วันต่อวัน เพื่อรักษาระดับสารออกฤทธิ์ไว้ เนื่องจากการเก็บรักษาไบโอดีทไว้นานจะทำให้ระดับสารออกฤทธิ์ค่อย ๆ ลดลง

1.3 ควรมีการวิจัยต่อยอดการเรียนรู้ คู่ขนานที่ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้โดยนำ กระบวนเพื่อเผยแพร่ทางสังคมและชุมชน มาเป็น แนวทางการดำเนินการ ต่อการทำเกษตร

1.4 ควรมีการวิจัยต่อยอดการจัดการเรียนรู้ แบบโครงการ (Project-Based Learning Management) ในสถานศึกษาของชุมชน เพื่อการ มุ่งพัฒนาเยาวชนและการร่วมมือของศึกษาค้นคว้า ระดมความคิด และทำงานเป็นทีม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแนวทางการพัฒนาการเกษตรสินค้าตลอดโซ่อุปทาน และโลจิสติกส์ของไบโอดีเซล จังหวัดนครปฐม สอดคล้องกับงานวิจัย นิชชา สุขสบาย (2554) สรุปได้ว่า การจัดการรูปแบบการผลิต และการจัดการผลผลิตสู่ตลาดของเกษตรกรคลองจินดาทั้ง 5 สวน นั้น เป็นการผลิตในหลากหลายลักษณะทางการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรยั่งยืน และการจัดการผลผลิตสู่ตลาดในท้องถิ่นที่มีขนาดเล็ก รวมถึงตลาดกลุ่มผู้บริโภคที่สนใจสุขภาพ ทำให้รูปแบบ การผลิตและ การจัดการผลผลิตของ ชาวบ้านตำบล คลองจินดาทั้ง 5 สวนมีความแตกต่างจากการทำเกษตร โดยทั่วไปที่เน้นการค้า เป็นด้านหลัก กล่าวคือ เน้น สุขภาพของผู้ผลิต รวมทั้งมุ่งหวังให้ผู้บริโภคเกิดความพอใจ ในผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัย เหตุผล เบื้องหลังในการผลิตและการจัดการผลผลิตของ เกษตรกรยัง สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงที่เน้นเพียงนี้ ก็พอ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก แต่บูรณาการแนวความคิดการ ทำเกษตรที่ หลากหลายให้เข้ากับสภาพพื้นที่ที่ ต่างต่าง จึงเป็น ตัวอย่างหนึ่งของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมา ใช้ในการทำการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ราบ น้ำท่วมถึง และประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ จุฬา ภรณ์ถาวร (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรกรรมยั่งยืน พบว่าสาเหตุที่ ทำให้แกนนำเกษตรกรเปลี่ยนมาทำ

เกษตรกรรมยั่งยืนเนื่องจาก แกนนำเกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมยั่งยืนมี ปัญหา อุปสรรค ดังนี้ 1) ปัญหาด้านสุขภาพ เช่น อากาศ แพ้ยา อากาศที่ สารพิษตกค้างในร่างกายทำให้เกิด การช็อก หรือ เลือดมีสีดำเข้ม เป็นลม วิงเวียน ศีรษะ ผิวหนังมี ลักษณะไหม้เกรียม เป็นต้น 2) ด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่าย ต้นทุนการเพาะปลูกใช้เงินจำนวนมาก เนื่องจากการใช้สารเคมีการเป็นหนี้จากการกู้ยืม เงินทั้งใน ระบบและนอกระบบ 3) สภาพดิน เนื่องจากรู้น้ำดินถูกทำลายจากการใช้สารเคมีดิน ขาดแร่ธาตุที่อุดม สมบูรณ์และระบบ นิเวศบริเวณ นาถูกทำลาย ลักษณะทางสังคม พบว่า การ สนับสนุนทางสังคมต่อการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ของแกนนำ เกษตรกรมีส่วนสำคัญทั้งการสนับสนุน ทางสังคมจากครอบครัวซึ่งอยู่ใกล้ชิดและเป็น กำลังใจสำคัญในการ ทำงาน การสนับสนุนทาง สังคมจากเพื่อนบ้าน การสนับสนุนทางสังคมจาก ครูหรือผู้รู้และการสนับสนุนทาง สังคมจาก หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมสัมพันธ์ใน ชุมชน การถ่ายทอดทางสังคมผ่านอาชีพ ผ่าน ตัวแทน เช่น สถาบัน องค์กร หรือกลุ่ม และการ ถ่ายทอดผ่านสื่อสารมวลชนทั้งโทรทัศน์และวิทยุซึ่ง เป็นการ สนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียน แลกเปลี่ยน และเกิด ประโยชน์ในการทำ เกษตรกรรมยั่งยืน ลักษณะทางจิตใจของแกนนำ เกษตรกร พบว่า ลักษณะทางจิตใจมีความสำคัญที่ ทำให้แกนนำเกษตรกรสามารถแก้ปัญหา อุปสรรค ในการประกอบอาชีพได้ดีมีดังนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ของแกนนำเกษตรกร ได้แก่ การคิดแบบวิทยาศาสตร์ลักษณะกล้าเสี่ยง การ ควบคุมตนเอง โดยคิดไตร่ตรองถี่ถ้วนด้วยความ ตั้งใจให้เกิดผลสำเร็จที่ดีและมีคุณภาพในการทำ เกษตรกรรมยั่งยืนของแกนนำเกษตรกรโดย สอดคล้องงานวิจัย เทพกร ณ สงขลา (2556) ได้ ศึกษาแบบการจัดการทรัพยากรเกษตรเพื่อการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ยั่งยืน พบว่า ในช่วงที่ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้รับความนิยม ในเรื่องแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีกิจกรรมการสาธิต ให้ความรู้

การเกษตร การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร และการแนะนำธุรกิจการเกษตร โดยกิจกรรม ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์และการสร้างมูลค่าเพิ่ม ทรัพยากรเกษตร ต่อมาจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ทำให้ปรับกิจกรรมในลักษณะไม่ต้องพึ่งพาธุรกิจท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเกษตรมีความยั่งยืนในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรเกษตร แต่ไม่มีความยั่งยืนในด้านการเป็นธุรกิจบริการที่มีผลกำไรและการมีนักท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ การสร้างความยั่งยืนให้ท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน ควรมีการจัดการทรัพยากรเกษตรที่เน้นกิจกรรมที่ส่วนร่วมในการเกษตร การเรียนรู้วัฒนธรรมชนบท และการสัมผัสธรรมชาติ การทำเกษตรในเขตร้อนมี 2 ลักษณะ คือ พึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอกเพิ่มมากขึ้น และพึ่งพาตนเองเพิ่มมากขึ้นในลักษณะดังนี้ 1. ปัจจัยการผลิตภายนอกที่เกษตรกรพึ่งมากที่สุด คือ ปุ๋ยเคมีและยาปราบศัตรูพืช รวมทั้ง เมล็ดพันธุ์ ลูกผสม เครื่องจักรที่ใช้พลังงานฟอสซิล และระบบชลประทานขนาดใหญ่ ระบบการเกษตรแบบนี้ใช้เงินทุนจำนวนมากและพึ่งพาดลาดสูง โดยค่าใช้จ่ายในการซื้อหาปัจจัยการผลิตได้มาจากรายได้การขายผลผลิต ดังนั้น ระบบการเกษตรแบบนี้จึงอาจประสบความสำเร็จเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบนิเวศค่อนข้างสม่ำเสมอและสามารถควบคุมได้ง่าย 2. การเกษตรที่พึ่งตนเอง เป็นระบบที่อาศัยปัจจัยการผลิตจากภายนอกจำนวนไม่มากนัก เป็นระบบเกษตรที่สามารถพบเห็นได้ในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตที่ระบบนิเวศมีความซับซ้อนและหลากหลายจนเกษตรไม่สามารถเลี้ยงทดลองวิธีการผลิตใหม่ได้ นอกจากนี้โครงสร้างทางนิเวศและการพานิชไม้อื้ออานวยให้ใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกได้ (อาจเกิดจากระบบการขนส่งที่ไม่ดีหรือขาดแคลนแหล่งเงินกู้ก็ได้) ในพื้นที่ประเภทนี้อาจมีการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี และยากาจัดศัตรูพืชบ้าง แต่ก็จำกัดอยู่เฉพาะในหมู่เกษตรกรที่ร่ำรวยไม่กี่คน และในพืชพานิชไม่กี่อย่างระบบเกษตรแบบนี้ เกษตรกรไม่มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ที่เหมาะสมต่อระบบ

นิเวศ หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมก็ยังไม่พัฒนาขึ้นอย่างจริงจัง เกษตรกรจึงต้องเร่งผลิตโดยอาศัยความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ จนระบบนิเวศเสื่อมลง การขยายพื้นที่เกษตรก็ยิ่งทำให้มีการทำลายป่า ทำให้ดินเสื่อมโทรมและโรคแมลงระบาดมากขึ้น สรุป การจำแนกรูปแบบการจัดการทรัพยากรเกษตรจากแนกตามลักษณะรูปแบบการผลิต ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การเกษตรแบบยังชีพ (Subsistence Agriculture) โครงสร้างการผลิตในระบบเกษตรแบบยังชีพ อาจเป็นการปลูกพืชผักผลไม้ ไม้ดอก พืชไร่ หรือการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ขนาดเล็กๆ การเกษตรแบบขยายพื้นที่ (Extensive cultivation) การเกษตรแบบขยายพื้นที่ก็จะมีลักษณะตรงกับ “ระบบการเกษตรแบบเดี่ยว” หรือ “specialized farming” ที่มุ่งเพื่อการค้าหรือธุรกิจเป็นสำคัญ ลักษณะการผลิตแบบขยายสดและเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อเป้าหมายส่งออกต่างประเทศการเกษตรแบบเข้มข้น (Intensive farming) เกษตรแบบธุรกิจและเกษตรอุตสาหกรรม (Agribusiness) การเกษตรแบบนิเวศ (Ecological agriculture) โดยพัชรพรรณ ยาโน (2552) ได้ศึกษาวิถีชีวิตกับการพัฒนาอาชีพของเกษตรกรแบบผสมผสานพบว่า 1. รูปแบบการทำเกษตรผสมผสานมีหลักการสอดคล้องกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ ของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยังสอดคล้องกับระบบเกษตรกรรมยั่งยืนอื่นๆ เช่น วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ พุทธเกษตร เกษตรกรรมธรรมชาติ อีกทั้งพบว่า อาชีพเกษตรกรนอกจากจะทำเพื่อเป็นการหาเลี้ยงชีพแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตและเป็นหนทางแห่งการพัฒนาตนเองไปสู่ความสมบูรณ์ของการเป็นมนุษย์ 2. หลักคิดและแนวทางในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรแบบผสมผสานสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับชุมชน มีการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง คือ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัว

และปฏิบัติตนสอดคล้องกับเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมนอกเหนือจากการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตแล้ว ยังยึดหลักการปฏิบัติตามวิถีทางธรรมชาติ ทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต มีครอบครัวที่อบอุ่น มีความพึงพอใจในชีวิตและ มีความสุขอย่างยั่งยืน

3. อุปสรรคและความสำเร็จ พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ปัญหาจากภัยธรรมชาติและจากการทำการเกษตรแบบสวนกระแสดั้งเดิมในอดีต ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จคือ ความมุ่งมั่นอดทน ความเพียรและการเรียนรู้การทำเกษตรกรรมด้วยรูปแบบของตนเอง

4. การเชื่อมโยงทางสังคม พบว่า เกษตรกรแบบผสมผสานมีการขยายผลความสำเร็จของตนเองเพื่อเชื่อมโยงกับสังคม เช่น มีการสร้างศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและรวมตัวกันเป็นกลุ่มสหกรณ์

5. การพัฒนาอาชีพ พบว่า การเข้าสู่อาชีพของเกษตรกรแบบผสมผสานได้รับอิทธิพลจากครอบครัวหรืออาชีพของบิดามารดา มีความพึงพอใจในอาชีพของตนเองและมีการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยงานวิจัยของจตุพล ยะจอม (2552) ทาการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลป่าฝาง อำเภอป่าฝาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลป่าฝาง และเพื่อศึกษาระดับการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลป่าฝาง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วมกับชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการดำเนินการของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้ง 5 ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลป่าฝาง อำเภอป่าฝาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จำนวน 300 คน ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ 1. ระดับความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลป่าฝาง อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะประเด็นหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดได้แก่ ประเด็นความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลความมีภูมิคุ้มกันในตัว รองลงมาได้แก่ ประเด็นการดำเนินชีวิตทางสายกลางถือเป็นเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังได้แสดงความคิดเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสไว้เพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทย

2. ระดับการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลป่าฝาง อยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่จะเป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ในส่วนของการปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน อีกประการหนึ่งที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตก็คือการประหยัดคอตอม ใช้จ่ายอย่างประหยัดไม่ใช้จ่ายฟุ้งเฟ้อ

3. ระดับการมีส่วนร่วมกับชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงนั้น อยู่ในระดับปานกลาง โดยการเข้าร่วมรวมกลุ่มเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน กองทุนอื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

4. การดำเนินการของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยการรวมกลุ่มต่าง ๆ เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อที่จะเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน เช่นการรวมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ การรวมกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และประเด็นที่ชุมชนมีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่ทอดทิ้งกันก็เป็นประเด็นที่ชุมชนใช้ในการดำเนินการมากเช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ภาครัฐควรส่งเสริมและเผยแพร่ตัวอย่างที่นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตและประสบความสำเร็จเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้นำแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

ชุมชน และสังคมต่อไป รวมถึงควรมีการจัดตั้ง
องค์การภาครัฐขึ้นมาใหม่เพื่อเข้ามาดูแลเกี่ยวกับ
เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง โดยกระจายให้
ครอบคลุมทุกพื้นที่ และทำหน้าที่เกี่ยวกับนโยบาย
ของรัฐบาลเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะ
เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะในการทำ
วิจัยครั้งต่อไปได้แก่การเสนอแนะให้มีการวิจัย
เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการนำเศรษฐกิจพอเพียงไป
ประยุกต์ใช้ว่าหลังจากนำเศรษฐกิจพอเพียงไป
ประยุกต์ใช้แล้วส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินชีวิต
โดยอาจจะเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้นำ
เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ นำมา
เปรียบเทียบกันเพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างที่
เกิดขึ้น โดยศิวัต ศรีสวัสดิ์ (2552) ทำการศึกษา
เรื่อง ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร
มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ
และปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความรู้
ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันและเป็นแนวทางการ
เผยแพร่แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย
ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขต
กรุงเทพมหานครที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีจำนวน
400 ราย ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน
พ.ศ. 2552 ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนา
ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ความ
เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้
ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส
ลักษณะครอบครัว สถานะของการอยู่อาศัย
ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ระดับ
การศึกษาพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์
ทำงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนการ
ออมเงิน และการบริจาคทรัพย์เพื่อ
สาธารณประโยชน์ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์

กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้แก่ เพศ
ถิ่นที่กำเนิดถิ่นที่เติบโต ศาสนา ความถี่ของการ
ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงการได้รับการอบรมความรู้ความเข้าใจ
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาระหนี้สิน
สถานภาพทางสังคม ประสบการณ์เข้าร่วม
กิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการ
อาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาปฏิบัติข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ ภาครัฐ
ควรส่งเสริมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ความ
เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเปิด
ให้มีหลักสูตรรวมถึงการเขียนตำรา/ หนังสือเรียนที่
เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้น
ควบคู่กับการพัฒนารูปแบบที่น่าสนใจมากขึ้นเพื่อ
จะได้เข้าถึงประชาชนทุกลำดับชั้น เนื่องจาก
ปัจจุบันจะเห็นว่าการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน
สามารถให้ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับผู้ที่มีการศึกษาสูงได้ค่อนข้างดีแล้วแต่
ยังไม่สามารถสื่อสารให้ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ
เข้าใจได้ ควรใช้รูปแบบการนำเสนอแบบใหม่ ๆ
เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ อรรถพล อุทุมพร
(2552) ทำการศึกษาเรื่อง การนำแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วน
ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
และข้าราชการส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ที่มี
ต่อการสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่
ประชาชน รวมทั้งบทบาทขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหารแก้วในการสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียงแก่ประชาชน และศึกษาปัญหา อุปสรรค
ในการสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่
ประชาชน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การ
สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการศึกษาจาก
เอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้ว
เพื่อศึกษาถึงแนวความคิด ทศนคติของกลุ่ม

ตัวอย่างผู้นำชุมชนรวมทั้งสิ้น 42 คน ได้แก่ นายกองการบริหารส่วนตำบล รองนายกองการบริหารส่วนตำบลเลขานุการนายกองการบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้วจำนวน 22 คน ผู้นำฝ่ายปกครองจำนวน 9 คน ผู้นำกลุ่มองค์กร จำนวน 4 คน ผู้นำกลุ่มอาชีพจำนวน 5 คน และข้าราชการส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ตำบลหารแก้ว จำนวน 2 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนทุกคนรู้จักและรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ เสียงตามสายของหมู่บ้าน สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ของทางราชการ และจากอินเทอร์เน็ต และเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว ส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเฉลี่ยคนละ 1 ครั้ง หากประชาชนทุกคนพร้อมสามารถดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง ก็จะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนและระดับประเทศได้ องค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้วให้การสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนโดยการจัดทำโครงการ/ กิจกรรมส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงน้อยมาก ซึ่งเป็นกิจกรรมการพัฒนากลุ่มอาชีพ และกิจกรรมส่งเสริมเกษตรแบบผสมผสานเท่านั้น ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ส่งเสริมการรวมกลุ่มประชาชนที่มีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมในตำบลหารแก้ว สร้างศูนย์สาธิตการทำเกษตรแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในตำบล และนำประชาชนที่สนใจไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้พื้นที่อื่นในการสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้ว มีอุปสรรคทางด้านบุคลากร เนื่องจากพนักงานส่วนตำบลผู้ปฏิบัติหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอีก

หลายตำแหน่ง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และอุปสรรคด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งไม่สอดคล้องกับภารกิจที่หลากหลายตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้นจึงได้มีการจัดสรรงบประมาณที่สามารถเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนกว่าการสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนอย่างไรก็ตามการสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชน ซึ่งเป็นการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัตินั้น ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โครงการ/ กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลหารแก้วได้จัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินโครงการเป็นไป เพื่อให้รู้สึกว่าได้สนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร รวมทั้งเป็นไปเพื่อให้มีโครงการกิจกรรมรองรับการตรวจสอบจากหน่วยงานกำกับดูแลในการจัดท่างบประมาณรายจ่ายประจำปีเท่านั้น จรัส สุทธิพินาน (2553) ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อศึกษาถึงลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อศึกษาความพึงพอใจ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานเกษตรอำเภอแม่อน โดยเก็บข้อมูลเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมทั้งหมดจำนวน 86 ราย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรเป็นเพศหญิงร้อยละ 55.8 เป็นเพศชายร้อยละ 44.2 โดยมีอายุ

เฉลี่ย 48 ปี ร้อยละ 82.6 เป็นผู้นำองค์กรและมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 75.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 และร้อยละ 37.2 มีกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน 2 อย่าง มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 5,291.10 บาทต่อเดือน เกษตรกรมีการตัดสินใจทำกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.3 ในส่วนของบุคคลที่มีส่วนช่วยในการช่วยตัดสินใจคือ ตัวของเกษตรกรเองร้อยละ 90.7 และในด้านของหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจ คือ หน่วยงานจากภาครัฐร้อยละ 55.8 ผลการศึกษาด้าน ความรู้ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.60 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับความรู้ดีมาก ผลการศึกษาด้านลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 68.6 มีทั้งการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ เกษตรกรร้อยละ 80.2 มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคเหลือแล้วจึงจำหน่าย โดยมีความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรอยู่ในระดับ “มาก” การใช้จ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) มีการใช้จ่ายใช้สอยอยู่ในระดับ “มาก” การทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 76.7 มีการทำบัญชีครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ 80.2 มีรายได้พอใจกับรายจ่าย การปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 93.0 มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัด การวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว ทั้งนี้เกษตรกรมีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับดีมาก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้านความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจดังนี้ กิจกรรม

การเกษตรรายได้ในภาคการเกษตร ความรู้ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 68.57 มีปัญหาในเรื่องของแหล่งน้ำ การที่เกษตรกรในหมู่บ้านจะดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและควรมีการจัดทำน้ำอย่างมีประสิทธิภาพโดยนถาวรณ วงศ์มณี (2553) ทาการศึกษาเรื่องการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา ชุมชนทรายทอง ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนทรายทอง ตำบลเจริญเมือง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว จำนวน 145 ครัวเรือน ผลการวิจัยพบว่าระดับการนำแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลและด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมากและจากการทดสอบสมมติฐานพบว่าการนำแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมแตกต่างไปตามระดับการศึกษา ระดับความรู้และความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1. ผลการศึกษาพบว่า ควรจะมีการใช้วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่มากขึ้น มีการนำสมุนไพรชนิดอื่นมาใช้ทำในการทดลอง และควรพัฒนาต่อยอดของโครงการให้สามารถเป็นผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์

1.2 การใช้ใบเตยหอมในสภาพที่สด ควรเตรียมใบเตยหอมสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์วันต่อวัน

เพื่อรักษาระดับสารออกฤทธิ์ไว้ เนื่องจากการเก็บรักษาใบเตยหอมไว้นานจะทำให้ระดับสารออกฤทธิ์ค่อย ๆ ลดลง

1.3 ควรมีการวิจัยต่อยอดการเรียนรู้คู่ขนานที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้โดยนำกระบวนการเพื่อเผยแพร่ทางสังคมและชุมชน มาเป็นแนวทางการดำเนินการ ต่อการทำเกษตร

1.4 ควรมีการวิจัยต่อยอดการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-Based Learning Management) ในสถานศึกษาของชุมชน เพื่อการมุ่งพัฒนาเยาวชนและการร่วมมือของศึกษาค้นคว้าระดมความคิด และทำงานเป็นทีม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยการวิจัย เรื่องของเวลาจัดอบรมมากกว่า จัดประชุมแบบมีส่วนร่วม (Focus group) หรือการสัมภาษณ์เฉพาะเจาะจง โดยศึกษาจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกษตรกรที่มีพื้นที่เป็นของตัวเองเลย เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ต่างๆ และ วิธีการในการแก้ปัญหา

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก สุทธิวาทนฤพุมิ และคณะ. (2546).

การจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ : พิกส์ เซ็นเตอร์.

กรมวิชาการเกษตร (2559) “ยุทธศาสตร์การพัฒนางานวิจัยกล้วย พ.ศ. 2559 – 2563” เข้าถึงได้จากwww.doa.go.th (สืบค้นวันที่ 10 ธันวาคม 2559)

กุลธนา ธนาพงศ์ธร. (2550). ประโยชน์และบริการในสาขาวิชาวิทยาการจัดการ. **ในเอกสารสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล.** มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2550). **โลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน กลยุทธ์สำหรับลดต้นทุนและเพิ่มกำไร** กรุงเทพฯ: บริษัท โฟกัสมีเดีย แอนด์ พับลิชซิ่ง จำกัด.

ขวัญใจ ภู่งวง. (2552).**ความพึงพอใจการใช้บริการขนส่งศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นครศรีธรรมราช สปรตจำกัด.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุมวิทยาเขตชลบุรี.

ไชยยศ ไชยมั่นคง และดร.มยุขพันธ์ ไชยมั่นคง (2550).**กลยุทธ์โลจิสติกส์และซัพพลายเชนเพื่อแข่งขันในตลาดโลก.**กรุงเทพฯ: ซี .วาย.ซีซีเท็มพรีนติ้ง จำกัด.

ชาลิสสา สุวรรณกิจ (2559) “การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการปลูกข้าวเกษตรอินทรีย์ กับเกษตรเคมี” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal ปีที่ 9, ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม – สิงหาคม 2559 : หน้า 519 – 526.

ทศศักดิ์ เทพพิทักษ์.(2550). **การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ดนัย เทียนพุด. (2552).**ความเป็นผู้ประกอบการวารสารธุรกิจการค้า.**

ดาร์รัตน์ ตระกูลพั้ว. (2549). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแข่งขันของกองเรือไทยในเส้นทางเดินเรือขาออกไทย-ญี่ปุ่น.** กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดารณี ชนะชนม์. 2553. **การติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน.** ปีการเพาะปลูก พ.ศ. 2553. หน้า 52. ประชุม รอดประเสริฐ. 2547.**นโยบายการวางแผน หลักการและทฤษฎี.** พิมพ์ครั้งที่8. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์เนติกุล. หน้า 328.

นฤมล บุญกิตติ. (2550).**การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพให้บริการขนส่งสินค้าในประเทศ. ศึกษาระดับมัธยมศึกษา รุ่งโรจน์ พอร์วิลด์ดิ้ง เอ็กซ์เพรส จำกัด.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ.

มัณฑนา เล็กสมบุญ. (2550). **การศึกษาความพึงพอใจผู้ใช้บริการขนส่งสินค้าในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้**

ศึกษาความพึงพอใจของผู้บริการขนส่ง
สินค้าในจังหวัดกาฬสินธุ์.ปริญญาบริหารธุรกิจ.
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
มาโนช ริทินโย. (2551). การศึกษางาน
(Motion Study). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นครราชสีมา.
รุธิร์ พนมยงค์. (2551).การจัดการโลจิสติกส์ใน
ประเทศไทย กรุงเทพฯ: พิมพ์เวลาดี.
วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2551). SMES:เสาหลักของ
อุตสาหกรรมกู้ชาติ. กรุงเทพฯ:สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม. (2555) การสร้างและพัฒนา
เกษตรกรรมรุ่นใหม่สำหรับการจัดการที่ดินขนาดเล็ก
เพื่อเกษตรกรรมมูลค่าสูง. หน้า 15-19.
สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ (2553). การติดตามและ
ประเมินผล : แนวคิดสู่การปฏิบัติ .
กรุงเทพมหานคร:สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม. หน้า 1-30.
สมพงษ์ เอี่ยมวิริยาวัฒน์,(2556). กระบวนการ
และรูปแบบการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืนใน
พื้นที่เขตปฏิรูป ที่ดินในรอบปีที่ผ่านมา (ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ).หน้า 4-17.
อติสิทธิ์ นุชเนตร (2556) “กล้วยหอมทองบ้าน
ลาด : ต้นทุนการผลิตกับความคุ้มค่า ในการ
ลงทุน วิจัยพื้นฐาน สาขาวิชาการจัดการ
อุตสาหกรรม. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกล
กังวล.